

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveša«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 61. Rokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pism ne sprejemamo. Izdaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, a ek. posebe. Pošt. tek. rač. 11.197. Telefon 3112

Enajsta glavna skupščina Jugoslovenskega učiteljskega udruženja v Beogradu.

Z likvidacijo poverjeništev in ustanovitvijo banovinskih sekcij je bila reorganizacija našega udruženja izvršena, izvršni odbor je moral tudi sam podati obračun o svojem dosedanjem delu in prejeti navodila za bodoče poslovno leto.

Državna skupščina se je vršila 23., 24. in 25. avgusta v Beogradu. Dne 22. avgusta je imel sejo glavni odbor, ki je pregledal in uredil vse predloge za skupščino in pripravil vse potrebno za uspešnejši potek skupščine.

Otvoritev skupščine.

Predsednik tov. Damjan Rašić je otvoril skupščino in prečital med navdušenim odobravanjem in ovacijami vladarju pozdrav Nj. Vel. kralja učitelstvu. Po prečitaniu tega pozdrava so ovacije trajale še dolgo in se zopet ponovile, ko je predsednik predlagal naj pošlje skupščina naslednji

brzojavni pozdrav Nj. Vel. kralju.

Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I. Navdušeni z delom svojega priljubljenega kralja za uresničenje edinstvene in močne Jugoslavije pozdravljajo narodni učitelji s popolno vdanostjo največjega graditelja Jugoslavije.

Jugoslovenski učitelji izjavljajo, da bodo neumorno delovali za uresničenje onih idealov, ki jih je poudaril njihov kralj. — Predsednik Damjan V. Rašić.

Tudi ministrskemu predsedniku, armijskemu generalu Petru Živkoviću, je bil poslan brzojav, v katerem ga učiteljstvo pozdravlja kot prvega sodelavca Nj. Vel. kralja.

Pozdrav gostov.

Po prečitaniu gornjih brzojavk je pozdravil predsednik goste.

Skupščino so posetili: zastopnik Nj. Vel. kralja general Pavlović, minister prosvete g. Boža Maksimović, rektor beograjske univerze g. Mitrović, zastopnik Profesorskega društva g. Boško Bošković, zastopnik SKJ gosp. Dura Paunković, mnogo drugih odličnih gostov in gotovo nad tisoč učiteljev (ic) iz vseh krajev Jugoslavije.

Govor predsednika JUU g. Damjana Rašića.

Po pozdravu gostov je podal tov. predsednik svoje poročilo, v katerem pravi:

Gospod odposlanec Nj. Vel. kralja, gospod minister, cenjeni gosti, tovariši in tovarišice! S to glavno skupščino Jugoslovenskega učiteljskega udruženja se končuje temeljita reorganizacija največjega uradniškega stanovskega udruženja. Vrš se po končani likvidaciji poverjeništev, ki so bila osnovana na plemenski ali pokrajinski podlagi in po ustanovitvi banovinskih sekcij.

Z ukinitvijo poverjeništev so izginile vse one umetne meje tudi v formaciji naše organizacije, ki so jih postavili tlačitelji, katerim je moral biti jugoslovenski narod suženj skozi več stoletij.

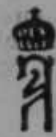
Smoter zgodovinskih kraljevskih ukrepov z dne 6. januarja in 3. oktobra je: popolna okrepitev jugoslovenske države. Prišli so ti ukrepi po desetletju nezdravega strankarstva, ki je negovalo plemenske, pokrajinske in verske razlike, ki je razedinjevalo in grozilo obstanku države.

Iskreno je pozdravil te ukrepe ves narod, ker je uvidel v njih izhod iz nevzdržne atmosfere, v katero smo padli in ki se je mogla izpremeniti samo in edino s tako močnimi kraljevimi ukrepi. Blagodejen vpliv teh ukrepov se opaža na vseh straneh države: nega in narodnega življenja in vsa prizadevanja celokupnega naroda v konstruktivnem smislu so vzbudila najlepše nade za srečno bodočnost jugoslovenske domovine.

Ako v mislih pregledamo zgodovino Južnih Slovanov, polno težkih preizkušenj, nevarnega trpljenja, muk in suženjstva; ako obudimo spomin na krvave borbe za ujedinjenje od leta 1912. do 1919., v katerih so učitelji sijajno vršili najtežje naloge kot po veljiki vodov, čet in bataljonov in v katerih je naš narod spiral z lastno krvjo najlepše strani jugoslovenske zgodovine; ako primerjamo vse to z dogodki, ki so se odigrali v politični areni pri nas od ujedinjenja do 6. januarja, potem bomo razumeli veliko nevoljo vseh rodoljubov v prvi vrsti učiteljev, ki so vedno proti vsakemu razdvajanju, proti vsakemu političnemu delovanju, katerega obstoj temelji na kakršnihkoli razlikah med narodom.

Na prvem kongresu, ki se je vršil julija 1920. leta v Beogradu, se je izvršilo ujedinjenje plemenskih in pokrajinskih učiteljskih udruženj in ustanovilo centralno udruženje z imenom: »Udruženje jugoslovenskega

Lastnoročno pismo Nj. Vel. kralja učitelstvu JUU

Jugoslovenski učitelji, proziti ljudstvu prema stome narodu i stome mučenom ali uzvišenom pozivu, nemari tu narodne duše, njegore nacionalne sreće i kulture.

Da bi u potpunosti odgovorili željama i nadama koje u njih polaze njihov kralj i narod, Jugoslovensko Učiteljsko Udruženje, opredeljuje sve današnje i buduće jugoslovenske učitelje, da bude: živa prosveta, stub jugoslovenskog nacionalizma i potstrel za sva lepa stremljenja u budućnosti Jugoslavije.

[Signature]

Na Beogradu, 20. VIII. 1931.

Zastopnik Nj. Vel. kralja in minister prosvete na skupščini JUU.

Skupščina JUU v Beogradu.

učiteljstva. Ko je dalo učiteljstvo svojemu udruženju jugoslovensko ime, je že s tem dokazalo, da je na pravem potu. Z besedo »jugoslovenskega« se je poudarilo: da učiteljstva nič ne loči, da je eno, da mu je ideal jugoslovenstvo. Toda s tem je bila prilop-

ljena samo etiketa na staro vsebino, ker so ostala plemenska in pokrajinska udruženja taka, kakor so bila pred ujedinjenjem razen razširjenega teritorija srbskega udruženja.

Zakon od 3. oktobra 1929., ki je zbrisal vse meje iz preteklosti, ki je dal državi ime

Jugoslavija in jo razdelil na Jevet banovin, je rešil na posrečen način tudi reorganizacijo našega udruženja. Po razdelitvi države na banovine je moralo naše udruženje likvidirati poverjeništa in ustanoviti banovinske sekcije. Da ni tega takoj izvršilo, sta krivi preteklost in tradicija, ki sta zelo ovirali izvršitev reforme.

Brezplodne borbe zaradi reorganizacije udruženja je presekal uradniški zakon z dne 1. aprila 1931, ki je predpisal, da sme imeti uradništvo, ki spada pod eden zakon za vso državo, samo eno udruženje z banovinskimi sekcijami.

Pravila našega udruženja, sprejeta na lanskem kongresu, so bila odobrena 14. maja t. l., ker so bila prirojena po uradniškem zakonu. Po novih pravilih ima naše udruženje devet banovinskih sekcij in deseto za Beograd, Zemun in Pančevo.

Na likvidacijskih skupščinah poverjeništev se je sklepalo o njihovi imovini. V Beogradu in Zagrebu, kjer znaša premoženje po nekaj milijonov dinarjev, so pooblašcene skupščine sklenile, da služi to v celoti šolanju učiteljskih otrok. Premoženje v Beogradu upravlja beograjska sekcija, a v Zagrebu poseben gospodarski odbor, ki je bil izvoljen na banovinski skupščini. Imovina ostalih poverjeništev je prepuščena banovinskim sekcijam v istih krajih.

Likvidacija poverjeništev je bila izvršena v zakonitem roku in zadnja banovinska skupščina je bila 2. avgusta. Vse skupščine so se izvršile v najlepšem redu in slogi. Pomirjenje v Zagrebu in pristop članov likvidiranih udruženj v novo sekcijo za Savsko banovino je pomemben dogodek v naši organizaciji.

Reorganizirano Jugoslovensko učiteljsko udruženje stopa v novo dobo dela za dobrobit narodne šole in potom nje za dobrobit kralja in domovine ter celokupnega učiteljskega stanu. Med glavno nalogo si je stavilo udruženje ustvariti novo pokolenje, ki mu bo jugoslovensko ime, državna celota in duhovno edinstvo naroda nad vse. Udruženje bo neumorno delovalo na tem, da ne bodo plemenska imena in verske razlike niti najmanjša ovira edinstvu naroda.

Za doseg omenjenega cilja bo služil poleg drugih sredstev tudi novi mladinski list »Jugoslovenec«, ki ga začne izdajati udruženje s septembrom t. l. za vse osnovnošolske otroke v Jugoslaviji.

Udruženje namerava, ko se najde finančna možnost, da začne z izdajanjem pedagoške knjižnice, ki bi od časa do časa prinašala v posebnih knjigah teoretične razprave in praktična metodična navodila za učiteljstvo, posebno mlajše in bo služila vsem šolskim delavcem pri gradnji prave jugoslovenske šole.

Da bo učiteljstvo moglo hitro dobiti mala posojila po 6%, bo ustanovljena Učiteljska kreditna zadruga, v kateri bo imel vsak učitelj (ica) delež po 1000 dinarjev. Tako bomo imeli denarno ustanovo, ki bo razpolagala z več kot 20.000.000 Din. Posojila bi odobraval odbori sreskih učiteljskih društev. Ta misel je bila soglasno sprejeta na vseh banovinskih sekcijah.

Celoten dolg v znesku 400.000 Din, ki je še ostal od doma, bomo izplačali v enem letu. 16. decembra preteklega leta smo plačali 100.000 Din. 16. junija t. l. 100.000 Din in za 16. decembra tega leta smo nakazali in izplačamo Hipotekarni banki ostanek dolga 200.505,25 Din.

Z beograjsko občino smo v dogovoru glede odkupa prostora, na katerem stoji dom in se nadejamo dobrega uspeha. Potrebno nam je za to posestvo zemljiško pismo, da lahko dobimo večje posojilo za zidanje domov po naših toplicah in zračnih zdraviliščih. Udruženje ima prostor v banji Koviljači, ki ga je dobilo v dar od učitelja Voje Kačavende. Sličnih darov pričakujemo tudi na drugih krajih.

Dolgovana naročnina za liste udruženja je znašala 854.619 dinarjev. Med preteklim šolskim letom je bilo plačanih 398.982 Din. Da se je izterjala taka vsota, je pomagalo ministrstvo prosvete, ker je naročalo šolskim oblastvom, da skrbijo za to, da se udruženju pošlje dolžna naročnina.

V tesni zvezi s takim kreditom je uprava listov, ki so jo vodili neučitelji. Po naporu delu v zadnjih štirih mesecih so urejene nove knjige pri upravi in sedaj je poslovanje v redu. Potruditi se pa moramo, da se pošilja v bodoče naročnina pravočasno.

Od uprave Dunavske banovine je prejelo udruženje 20.000 dinarjev kot pomoč za prosvetno delo. Zahvaljujemo se tudi sedaj za tako velik dar.

Odbor se je zelo interesiral za pravilnik o izvrševanju zakona o narodnih šolah in za novi učni načrt, brez katerega ne more iziti zakon o učbenikih. Odbor se nada, da bo vse to kmalu izvršeno z njenim sodelovanjem.

Vprašanju šolskega nadzora posveča odbor vso pažnjo. Stoji na stališču, da naj se postavljajo za šolske nadzornike izključno učitelji narodnih šol, izbrani od glavnega prosvetnega sveta, da naj bo njih položaj stalen in nagrada večja.

Z uradniškim zakonom je dobilo učiteljsko isto prejemke kot drugi uradniki z isto predizobrazbo. Zaposlili smo za spremembo pogojev za prehod iz šeste v peto grupo in to v tem zmislu: 30 let efektivne službe, 52 let starosti in dve tretjini odličnih ocen v zadnjih 12 službenih letih, brez vsake slabe ocene. Učitelji, ki so se udeležili vseh vojn naj dobijo peto grupo po 25 letih efektivnega službovanja.

Z zakonom o Glavnem prosvetnem svetu so dobili učitelji pravico, da morejo postati redni člani te najvišje prosvetne ustanove, česar doslej niso imeli.

Univerzitetni zakon je dal pravico abiturijentu učiteljskega odličnim in prav dobrim uspehom, da se morejo vpisati kot redni slušatelji pedagoške grupe na univerzi.

Gospodu ministru prosvete izražamo največjo zahvalo za veliko pažnjo napram našemu stanu v vseh zakonih, ki tangirajo učiteljsvo in osnovno šolo. Prosimo ga, naj bo uverjen, da bo učiteljsvo neumorno delovalo, da bo naš narod prosvetljen, da ga bodo krasile odlične vrline, da bo imel samo jugoslovenske težnje in da ljubi kralja in domovino.

Po končanem govoru predsednika tov. Damnjana Rašića je govoril g. prosvetni minister.

Govor ministra g. Bože Maksimovića.

Narodna šola in narodno prosvetčevanje je vedno med prvimi brigami in prvimi nalogami države. Skrb za to mora biti izvedena s stalno in stanovito prosvetno politiko, brez vsakih sprememb in brez prekinitev.

Kraljevska vlada ne izvaja te politike za zahvalnost in priznanje, marveč vrši samo svojo visoko dolžnost, kakor je velika in visoka dolžnost, ki jo vrši in mora vršiti narodni učitelj. Šele s skupnimi naporih vrhovne šolske uprave in narodnega učiteljsstva se more narediti vse, kar zahteva delo za narod. V tem skupnem trudu, ki veže vse sodelavce v močno celino, leži jamstvo za dober in neizogiben uspeh.

Med onimi velikimi poti, ki nas vodijo k našemu splošnemu idealu: moči, napredku in procvitu Jugoslavije, stoji prosveta stalno v prvi vrsti.

Vi narodni učitelji niste bili na tem potu nikoli osramočeni. Bili ste vedno prvi in boste sigurno tudi v naprej prvi.

Za uresničenje našega narodnega jedrjenja so vaši starejši tovariši dali vse, kar je bilo treba dati; bili so prvi učitelji in narodni voditelji v mirnem času in med vojno, fanatični in prepričani borci — vi, ki šele nastopate, boste mladim jugoslovenskim pokolenjem apostoli medsebojne bratske ljubezni, glasniki resničnega edinstva in učitelji širokega in zdravega nacionalizma.

Jugoslovenska misel — da ponovim skoro doslovno svoje besede, ki sem jih izrekel ob slični priliki — je prešla preko raznih faz, od pesnikov in entuzijastov, preko ilirske dobe in za tem preko kombinacij velikih ljudi in svetlih manifestacij mnogobrojnih intelektualcev, vse do začetka svetovne vojne prešla je med vojno skozi velikanski in plamteči ogenj svetovnega požara in je izšla iz njega prekaljena in zmogljiva.

Da se pa ona razvije in zlije v eno dušo, v eno telo in eno srce to je naloga kulture in prosvete, katerih razvoju in uspehu vi služite.

Tej službi se je treba posvetiti z vsemi svojimi močmi, za to misel je treba živeti in umreti. Samo na ta način boste mogli, tako kot je treba, odgovoriti na želje in nade, ki jih na vas polaga kralj in domovina. S tem delom postanejo vaše legije mlade Jugoslavije nepregledne in neštivilne.

Bodite složni in vztrajni, bodite edini in ne razbijajte svojih vrst. Hodite naprej, a samo naprej, ker pogumnemu človeku po magu Bog. Z vami je država in njena moč in popolna podpora, z vami je vaš narodni kralj, na vas gleda zgodovina skozi stoletja. Nadaljujte s svojim blagodejnim delom in rodoljubno kot vedno, to je vaš poklic in vaša dolžnost napram bodočim pokolenjem.

S temi besedami pozdravljam to vaše impozantno zborovanje in želim, da bode vaše delo uspešno, koristno in plodno.

Govor g. ministra so zborovalci navdušeno pozdravljali.

Nadaljnji pozdravi.

Skupščino je v prav prisrčnih besedah pozdravil v imenu Sokola kraljevine Jugoslavije podpredsednik g. Đuro Paunković, ki je v svojem govoru naglasil predvsem ogromno zaslugo, ki jo ima učiteljsvo za napredek in razvoj jugoslovenskega sokolstva.

V imenu proforskoga društva je govoril g. Boško Bošković, ki je poudarjal idealno in plodno delo učiteljsva v službi narodnega edinstva.

Oba govora sta bila od prisotnih prisrčno pozdravljena.

Volitev odsekov.

Po končanem oficijelnem delu je prešla skupščina na volitev odsekov, ki so imeli nalogo pregledati vse poslovanje in izdelati predloge za skupščino.

Izvoljeni so bili naslednji odseki: Verifikacijski, finančni, odsek za poročila, odsek za pravila, kandidacijski in odsek za predloge in resolucije.

Ker je bilo vse podrobno delo predloženo v izvršitev odsekom, je bilo s tem dopolneno zborovanje zaključeno.

Popoldne.

Ob 16. uri so delegati zopet napolnili dvorano nove univerze, da nadaljujejo začetno skupščinsko delo.

Poročilo verifikacijskega odseka, ki je verificiral vse mandate prisotnih delegatov in ugotovil, da ni bilo zastopanih približno 100 društev, je bil soglasno sprejet.

Odsek za poročila je predlagal odobriti celotnega poročila, novi upravi se pa naroča, da se zavzame za to, da se zniža število službenih let, potrebno za polno penzijo in za peto grupo. Med debato o tem poročilu, ki je bila mestoma precej živahna, se je poudarjala potreba, da se skuša pridobiti za članstvo v organizaciji vse ostalo učiteljsvo, ki še ni organizirano. Odborovo poročilo je bilo nato soglasno sprejeto.

Sprememba pravil.

Odbor za spremembo pravil je predložil naslednje predloge:

1. Člen 2., odst. 3. naj se izpremeni in glasi:

Banovinske sekcije formirajo sreska društva JUU po političnih, odnosno šolskih srezih, ali drugače po terenskih razmerah, na predlog sekcije in z odobrenjem glavnega odbora. Sedež banovinskih sekcij je na sedežu banskih uprav, a sreskih društev na sedežu sreskega načelnika, odnosno šolskega nadzornika ali v drugem kraju po predlogu sekcije in z odobrenjem glavnega odbora.

2. Odst. 5. istega člena naj se izpremeni in glasi:

Banovinske sekcije nosijo naslov administrativnih edinic (primer: Jugoslovensko učiteljsko udruženje v Beogradu — sekcija za ... banovino v ...), a sreska društva nosijo naslov: Jugoslovensko učiteljsko udruženje v Beogradu — sresko društvo v ... Beograjska sekcija se imenuje: Jugoslovensko učiteljsko udruženje v Beogradu — sekcija za mesto Beograd.

3. Člen 28., odst. 2. naj se izpremeni in glasi:

Delegati sreskih društev se volijo po sledečem razmerju:

Društva, ki imajo več nego 50 članov pošljejo poleg predsednika na vsakih nadaljnjih 50 članov še po enega delegata. Ako je ostanek 25 ali več, se računa kot polno število 50.

4. Isti člen odst. 3. naj se izmenja in glasi:

Društva, ki pripadajo sekcijam z več nego 1500 članov, pošljejo delegate na banovinsko skupščino po razmerju iz drugega odstavka. Društva, ki pripadajo sekcijam z manj nego 1500 članov, pošljejo na banovinske skupščine predsednika, ako imajo nad 30 članov, pošljejo poleg predsednika na vsakih nadaljnjih 30 članov po enega delegata. Ako je ostanek 15 ali več nego 15, se računa kot polno število 30.

Sekcija Beograd voli poleg predsednika za vsakih nadaljnjih 20 članov po enega delegata. Ostanek 10 ali več se računa kot polno število 20.

Nadalje se glasi: Sekcijski odbori morejo sklicati vse predsednike sreskih društev, upravni in nadzorni odbor na izredno posveto vanje (zbor) v informativne svrhe in zaradi izvršitve nujnih in neodložljivih vprašanj, v kolikor jih v to pooblastijo redne skupščine.

Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Ker drugi odseki še niso končali svojega dela, je bilo zborovanje zaključeno.

DRUGI SKUPŠČINSKI DAN.

V ponedeljek 24. avgusta je posebna deputacija učiteljsva položila venec na grob neznanega vojaka na Avali.

Nadaljnje skupščinsko delo se je započelo ob 9. uri popoldne. Takoj po otvoritvi je dal predsednik besedo predavatelju univerzitetnemu profesorju dr. Vladimiru Čoroviću, ki je predaval o temi:

Jugoslovenska misao kroz istoriju.

Ako podamo le kratak pregled tega nad vse zanimivega predavanja, moremo zabeležiti le glavne misli, ki jih je razvijal predavatelj naslednje:

V VI. stoletju so se pojavili prvi Slovani kot zgodovinski činitelj pod enotnim imenom Sloveni, ki so ga obdržali skozi dve stoletji.

Na Balkanskem polotoku se ni mogel prej niti en narod obdržati, le Slovenom je to uspelo, ker so se pojavili v ogromnih masah. Ker so bili razdeljeni po plemenih, niso mogli dolgo ustanoviti svoje države. Prvim je to uspelo Bolgarom.

Ker so se pojavile okoli Slovenov tri močne države, Bizantinska, Bolgarska in Frankovska, se je v IX. stoletju ustanovila hrvatska in srbska država.

V nadaljnjem omenja državo cara Dušana in Tvrdka I., ki je bil pretendent na srbski prestol, njegovo osvajanje Bosne in Dalmacije, njegovo pomoč caru Lazarju. Njemu je prvemu uspelo ustvariti zvezo med Srbijo, Bolgarsko in Bosno.

Obe državni koncepciji, Dušanova in Tvrdkova, sta propadli z njuno smrtjo. Kasneje naloga fevdalnih gospodarjev je bila zelo dobrodošla Turkom, ki so zavladali na Balkanu. Le mala Dubrovniška republika se je vsled slege ubranila Turkov in postala središče misli slovenskega edinstva. Posrečilo se jim je ustvariti skupno fronto pravo-

slavnih in katolikov, česar so se Turki zelo prestrašili, ker je šla njihova politika za tem, da izrabljajo pravoslavne proti katolikom. Kot reakcija na ta pokret je prišlo zažiganje kosti sv. Save.

Delo za edinstvo so pospešile selitve Srbov, ki so se umikali pred Turki in prišli celo na Stajersko.

Že v XIX. stoletju je bil teren za edinstvo pripravljen. Karadorde piše Napoleonu, da se najde v Iliriji mesto tudi za Srbijo.

Ljubljana je postala prvo središče jugoslovenske ideje, od tu je prešla v Zagreb. V borbi za edinstvo v letu 1848, so se borili skupno hrvatski in srbski bataljoni. Ideja balkanske zveze (Strossmayer in knez Mihajlo).

Smrt kneza Mihajla je presekala to akcijo, a ideja je ostala in se je prav posebno razširila v začetku tega stoletja.

Predavatelj pravi na koncu: »Nikoli nisem našel, da bi si kak mali narod postavil toliko nalog kot naš. Borili smo se s tremi velikimi cesarstvi, Bizancem, Turčijo in Avstro-Ogrsko, ki so bila mnogo močnejša nego mi, a zmagali smo.

Bili smo močni v rušenju svojih sovražnikov. Bodimo tudi močni v ustvarjanju svoje lastne države. Naloga nas vseh, a v prvi vrsti narodnih učiteljev je, da ustvarimo pokolenja, ki jim bo kulturno in politično edinstvo nad vse.

Dolgotrajni aplavz je pokazal, s kakim odobravanjem je skupščina sprejela to predavanje, a v imenu vseh prisotnih se je predavatelju zahvalil predsednik tov. Damjan Rašić.

Poročilo finančnega odseka.

Poročilo finančnega odseka navaja natančen pregled vsega denarnega prometa in predlaga razrešnico.

Proračun za bodoče leto izkazuje 2.019.413 Din dohodkov in 1.976.055 Din izdatkov.

Financijski odsek predlaga tudi, da se odobri izplačilo dolga Državni hipotekarni banki v znesku 200.505 Din.

Izvršnemu odboru se nalaga, da uredi z beograjsko občino zadevo prostora, kjer stoji naš dom, odobri se izdajanje lista »Jugoslovenec«, odobri se prenos proračunskih prihrankov iz ene postavke na drugo ter prenos 10% čistega dobička organov na fond za zdravilišče Koviljača.

Poročilo finančnega odseka je bilo brez debate soglasno sprejeto.

Poročilo odseka za predloge, prošnje in resolucije.

Odbor je predvsem predlagal, naj izreče glavna skupščina najglobljo zahvalnost Nj. Vel. kralju za njegovo lastnoročno pismo učiteljsvu. Istočasno obljublja učiteljsvo, da bo pomagalo svojemu največjemu graditelju pri gradnji srečne in močne domovine z vsem srečjem, vso mislijo in vsemi svojimi močmi.

Živel naš kralj Aleksander I. Skupščina naj se zahvali g. ministru prosvete za njegovo prisostvovanje na skupščini in z navdušenjem pozdravlja svoje nove sodelavce pri delu za dobrobit kralja, domovine in svojega stanu. Samo z združenimi močmi bomo mogli doseči one cilje, ki si jih je postavilo učiteljsvo takrat, ko je osnovalo svoje udruženje.

Ves učiteljski stan soglaša s sklepom izredne učiteljske skupščine v Zagrebu z dne 30. junija 1930., da se tamošnja premična in nepremična imovina prepusti v uporabo vsemu učiteljsvu in njegovi edinstveni organizaciji. Istočasno se naproša merodajni faktorji, da končno prepustijo Frankopanski grad in Kraljevici na morju, v smislu svoje časnih odlokov, za okrevanje JUU.

Kot prvo nalogo smatramo, naj se vse gosposdarke in socialne ustanove v okviru JUU postavijo na zadržno podlago in to tako, da bodo deli organske celote, ob konsekvantnem sodelovanju vseh sekcij.

Kot najvažnejšo in prvo potrebo smatramo ustanovitev učiteljske kreditne zadruge, in prosimo gospoda ministra prosvete, da uzakoni projekt, ki mu ga je predložil predsednik JUU, na podlagi katerega bi se vse vsote, vložene v Savezu nabavljanih zadrug, odstopile tej učiteljski kreditni zadruzi.

Resolucija.

Skupščina pozdravlja pristop onih učiteljev k naši organizaciji, ki so bili dosedaj v posebnih organizacijah ali izven udruženja, in z navdušenjem pozdravlja svoje nove sodelavce pri delu za dobrobit kralja, domovine in svojega stanu. Samo z združenimi močmi bomo mogli doseči one cilje, ki si jih je postavilo učiteljsvo takrat, ko je osnovalo svoje udruženje.

Ves učiteljski stan soglaša s sklepom izredne učiteljske skupščine v Zagrebu z dne 30. junija 1930., da se tamošnja premična in nepremična imovina prepusti v uporabo vsemu učiteljsvu in njegovi edinstveni organizaciji. Istočasno se naproša merodajni faktorji, da končno prepustijo Frankopanski grad in Kraljevici na morju, v smislu svoje časnih odlokov, za okrevanje JUU.

Kot prvo nalogo smatramo, naj se vse gosposdarke in socialne ustanove v okviru JUU postavijo na zadržno podlago in to tako, da bodo deli organske celote, ob konsekvantnem sodelovanju vseh sekcij.

Kot najvažnejšo in prvo potrebo smatramo ustanovitev učiteljske kreditne zadruge, in prosimo gospoda ministra prosvete, da uzakoni projekt, ki mu ga je predložil predsednik JUU, na podlagi katerega bi se vse vsote, vložene v Savezu nabavljanih zadrug, odstopile tej učiteljski kreditni zadruzi.

Glavna skupščina daje Izvršnemu odboru pooblastilo, da odkupi od beograjske občine prostor, uredi pravno lastništvo doma JUU in izplača odstanek dolga Državni hipotekarni banki.

Po ureditvi gornjega vprašanja naj se začne z gradnjo učiteljskih domov in okrevanje po raznih klimatskih krajih naše kraljevine.

Fond za samopomoč naj se uredi po možnosti za vse banovinske sekcije na zadržni podlagi.

Glavna skupščina daje pooblastilo izvršnemu odboru, da izdaja kot organ JUU mladinski list »Jugoslovenec«, ki bo služil vzgoji edinstvenega jugoslovenskega naroda. Apelira na vse banovinske sekcije in sreska društva, da se zavzamejo za čim intenzivnejše razpečevanje tega lista, tako da dospe v vsak razred osnovne šole v čim več izvodih.

Izvršnemu odboru se daje pooblastilo, da v sporazumu z odbori banovinskih sekcij pripravi izdajanje »Pedagoške biblioteke«.

Delati je na to, da se organa udruženja »Narodna Prosveta« in »Učitelj« čim bolj razširjata. Banovinske sekcije in sreska društva se obvezujejo naročiti te publikacije. Dela naj se na to, da se naroči na te organe tudi vsaka šola in člani udruženja.

Začne naj se z organizacijo centralnih kakor tudi banovinskih knjižnic in šolskih muzejev, zaradi napredovanja pouka in nadaljnje organiziranja učiteljsva.

Gospoda ministra prosvete naprošamo, da čim preje izda pravilnik k zakonu o narodnih šolah, od katerega pričakuje učiteljsvo, da bo uredil vsa sporna, še nerešena in različna tolmačenja vprašanja.

Strokovna izobrazba učiteljsva je odvisna predvsem od sodobno urejenih učiteljskih. S podaljšanjem šolanja na 5 let so dane vse možnosti, da se učiteljsvo strokovno izpopolni. Prosimo, da se zadnje leto na učiteljski porabi za praktična dela v šoli in za pripravo na delo izven šole. Prosimo, da se nameščajo na učiteljska prvovrstne učne moči za vse predmete, a posebna pažnja naj se posveti pripravi narodnih učiteljev za kmetijstvo, zadržništvo, sokolstvo, ročno delo in godbo. Vsa učiteljska naj bodo po možnosti na sedežih banovin in z internatsko ureditvijo.

Prosimo, da se čim preje izpopolnijo vsa izpraznjena nadzorniška mesta, da bode tako nadzorniški položaj stalen, in da se ga poveri učiteljem narodnih šol, ki so sposobni praktiki dobri pedagogi in instruktorji; da se šolska poslopja in učiteljska stanovanja zidajo po načrtih, in da se po vseh banovinah osnujejo fondji za njihovo zgraditev; da se vrši opremljanje šol s pohištvo in učili po načrtih, in da otvori po možnosti država svoje tvornice za učila in opremo; da se med počitnicami prirejuje razni tečajji za izpopolnjevanje učiteljsva za njihovo šolsko in izvenšolsko delo, in da se obiskovalcem da posebna podpora za obiskovanje teh tečajev; da se premeščanja učiteljsva po možnosti ne vršijo med šolskim letom, nego učiteljsvo naj se premešča med počitnicami in to na podlagi razpisov; da se reši vprašanje stanarine na ta način da bo država pobirala stanarino od šolskih odborov in jo sama izplačevala učiteljsvu poleg plače; da se poročenim učiteljicam nakazujejo polne draginske doklade; da se učiteljsvu dajejo drva brez ozira na to, ali imajo stanovanje v naravi ali ne; da se šolskim upraviteljem prizna upraviteljska doklada po številu razredov; da se regulirajo dolžnosti učiteljsva pri izvenšolskem delu tako, da ne ovirajo njihovega šolskega dela, in da niso oškodovani njihovi materijalni interesi; da se v dogovoru z ministrom vojske in mornarice izdela pravilnik za stalne analabske tečaje v vojski; skupščina se pridruži protestu katoliškega episkopata proti kršenju pravic našega življa pod Italijo, ki se mu ne dopušča uporaba materinega jezika niti pri službi božji in se mu kratijo one pravice, ki jih daje naša država svojim narodnim manjšinam.

Resolucijo je skupščina soglasno in z odobravanjem sprejela.

Volitev odbora.

Po 10 minutnem odmoru je predložil kandidacijski odbor naslednjo listo:

Izvršni odbor: Damjan Rašić, Vujica Petković, Milić Majstorović, Zivojin Savić, Blagoje Radojević, Svetozar Popović, Tihomir Jevtić, Radiša Stepanović, Filip Tošović in ga. Petrija Simić.

Namestniki: Vojislav Popović, Miloš Matović, Mihajlo Stojanović in ge. Visenja Lupić in Ljubica Zlotović.

Nadzorni odbor: M. Mihajlović, Panta Ognjanović, Zarko Zečević, Borivoje Josimović in ga. Vučkosava Tatić.

Namestniki: Dušan Lazić in Dragoljub Radičević.

Gornja lista je bila soglasno potrjena, nakar je tov. Rašić, zahvalivši se vsem za sodelovanje, zaključil skupščino.

Popoldne se je vršila še seja glavnega odbora, na kateri se je odbor konstituiral, nakar se je ves glavni odbor podal v avdienco k gospodu prosvetnemu ministru, kateremu je predsednik tov. Rašić predstavil vse člane glavnega odbora.

Zvečer se je vršil v hotelu »Imperijal« banket za 350 delegatov in gostov.

Izlet na Oplenac.

V torek 25. avgusta je odšla skupina kakih 200 učiteljev(ice) na Oplenac, kjer je položil na grob pokojnega kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja tov. Rašić v imenu JUU krasen venec.

Ta dan so si posamezne skupine ogledale tudi znamenitosti Beograda. Zvečer so zunanji delegati zapustili Beograd.